

Pracovní instrukce jeřábníka a vazače Q08

Platnost od: 14.01.2022

Aktualizace: 14.01.2022

	Jméno a Příjmení	Funkce	Datum	Podpis
Přezkoumal	Mgr. Tomáš Kepič	Výkonný ředitel	14.01.2022	

Dokument včetně příloh je výhradně duševním vlastnictvím firmy

AG TRANSPORT, s.r.o.

Jakékoliv další využití, šíření a postupování třetím osobám lze provádět pouze se souhlasem vlastníka.

Revize dokumentu:

14.01.2022 – verze 01 - vytvoření dokumentu

Obsah	
Pracovní instrukce jeřábníka a vazače	1
AG TRANSPORT, s.r.o.....	1
Předmluva vedení společnosti.....	4
1. ÚVOD	5
1.1. Zkratky, pojmy, definice.....	5
1.1. Nástup do práce	5
1.2. Organizační vztahy	6
1.3. Pověřená osoba	6
1.4. Odborný technik zdvihacích zařízení.....	6
1.5. Obecné povinnosti jeřábníka, vazače břemen	7
1.4 Minimální požadavky na jeřábníka, vazače břemen	7
1.5 Zajišťování kvalifikace	8
2. Pracovní postup jeřábníka, vazače břemen.....	9
2.1. Příprava.....	9
2.2. Kontrola stroje	9
2.3. Kontrola dokumentů	9
2.4. Zakázané manipulace.....	10
2.5. Zajištění bezpečnosti osob nezúčastněných přímo při používání jeřábů.....	11
2.6. Koordinace s ostatními spolupracujícími subjekty	11
2.7. Postup při hlášení a šetření mimořádných událostí	12
2.8. Postup při havarijním úniku ropných látek z jeřábu.....	12
2.9. Zajištění komunikačního systému.....	13
3. Bezpečnost práce.....	13
4. Neshody.....	13
5. Závěrečné ustanovení	13

Předmluva vedení společnosti

Vážený pane, Vážená paní

Stal(a) jste se zaměstnancem naší společnosti jako jeřábník, vazač břemen. V tomto kolektivu máte velký podíl na úspěchu či neúspěchu námi poskytovaných služeb, neboť právě Vy budete přicházet nejčastěji do přímého kontaktu s našimi zákazníky a z Vašeho vystupování bude tvořen základní úsudek o celé naší společnosti.

Pracovní instrukce jeřábníka, vazače břemen má za úkol:

- Pomoci seznámit Vás s činností naší společnosti v oblasti jeřábnických a vazačských prací.
- Pomoci zvládnout očekávané úkoly v naší společnosti.
- Být Vám trvale k dispozici při každodenní práci.

Pracovní instrukce jeřábníka, vazače břemen se stává součástí Vaší pracovní smlouvy. Všechny popsané postupy vyžadujeme dodržovat. Porušení těchto postupů při výkonu Vašich činností může vést ke kárným opatřením, v závažných případech až k okamžité výpovědi.

Pozorně si prostudujte všechny kapitoly Pracovní instrukce jeřábníka, vazače břemen!!

Pracovní instrukce řidiče byly zpracovány tak podrobně, jak je potřeba pro práci řidiče nákladní dopravy v naší společnosti, ale přitom aby nebyly zbytečně rozsáhlé. Z tohoto důvodu nemohou být všechny činnosti, obsažené v manuálu Pracovní instrukce řidiče, popsány do posledního detailu.

Vaše povinnosti jako pracovníka ve vztahu k pracovnímu manuálu Pracovní instrukce jeřábníka, vazače břemen jsou:

- Musíte se podrobně seznámit s obsahem jednotlivých kapitol manuálu a souvisejících předpisů.
- Musíte si osvojit jednotlivé kapitoly manuálu Pracovní instrukce jeřábníka, vazače břemen, při nejasnostech se ihned obračejte na své nejbližší nadřízené (dispečery).
- Nepřipusťte, aby se osoby, které nejsou zaměstnané ve společnosti, mohly seznámit s tímto manuálem. Nepořizujte z něj žádné kopie!
- Informujte okamžitě svého nadřízeného o změnách v průběhu činnosti, které nejsou v souladu s tímto manuálem.
- V případě, že naši společnost opustíte nebo přejdete na jinou pozici v naší společnosti, před svým odchodem předáte svůj výtisk manuálu Pracovní instrukce jeřábníka, vazače břemen představiteli pro Systém managementu kvality nebo svému nadřízenému.

Ve Vaší aktivní práci u společnosti AG TRANSPORT, s.r.o. Vám přejeme mnoho úspěchů.

1. ÚVOD

Tato pracovní instrukce popisuje hlavní pracovní postupy a všeobecné povinnosti jeřábníka a vazače břemen. Pracovní instrukce je závazným postupem pro všechny jeřábníky a vazače společnosti.

Je určena jeřábníkům a vazačům břemen jakož i řídícím pracovníkům.

1.1. Zkratky, pojmy, definice

BOZP - bezpečnost a ochrana zdraví při práci
TICR - technická inspekce České republiky
OIP - oblastní inspektorát práce
OSOD - orgán státního odborného dozoru
MPBP - místní provozní bezpečnostní předpis
PO - požární ochrana
OTZZ - odborný technik zdvihacích zařízení
RTEZ - revizní technik elektrických zařízení
RTZZ - revizní technik zdvihacích zařízení
SBP - systém bezpečné práce
TED - technický dozor
ZZ - zdvihací zařízení
PHP – přenosný hasicí přístroj

Zdvihací zařízení (dále jen ZZ) je souhrn konstrukčních prvků a mechanismů určených ke zdvihání a přemísťování břemen.

Jeřábník je kompetentní osoba, starší 18 let, zdravotně způsobilá, vyškolená a zaučená ovládat jeřáb konkrétního typu a znalá ve vázání břemen – vlastní jeřábnický průkaz.

Jeřábník obsluhovatel je kompetentní osoba, starší 18 let, zdravotně způsobilá, vyškolená a zaučená obsluhovat konkrétní ZZ nevyhrazené na svém pracovišti, znalá ve vázání břemen - vlastní jeřábnický průkaz.

Vazač typu „A“ je kompetentní osoba, starší 18 let, zdravotně způsobilá pro vázání břemen všemi druhy vazačích prostředků a různými způsoby vázání a řídí manipulace s nimi – vlastní vazačský průkaz.

Vazač typu „B“ je kompetentní osoba, starší 18 let, zdravotně způsobilá pro vázání břemen na konkrétním pracovišti – vlastní vazačský průkaz.

1.1. Nástup do práce

1. Jeřábník, vazač břemen nastupuje k výkonu služby odpočatý a zcela střízlivý. Požívání alkoholických nápojů v pracovní době a v blízké době před plánovaným nástupem do práce je zakázané a nepřipustné. Nástup do práce a práce pod vlivem alkoholu nebo psychotropních a omamných látek je považováno za hrubé porušení pracovní kázně. Z rozhodnutí nadřízeného to může být příčinou rozvázání pracovního poměru.
2. Jeřábník, vazač břemen nastupuje do práce dle stanoveného rozvrhu služby nebo dle dohody s dispečerem, případně dle jeho příkazu. Do práce nastupuje dostatečně včas tak, aby mohl řádně připravit zdvihací zařízení a jeho součásti, provést kontrolu před výkonem práce a převzít potřebné pokyny a dokumentaci.
3. Nemůže-li jeřábník, vazač břemen z jakýchkoliv příčin nastoupit do práce, oznámí tuto skutečnost neprodleně svému nadřízenému s uvedením všech důvodů. Po pominutí překážky je povinen hlásit nástup do práce svému nadřízenému a vyčkat jeho pokynů. Absenci (pracovní neschopnost a pod.) musí jeřábník, vazač břemen neprodleně doložit, osobně popř. zaslat poštou.
4. Jeřábník reprezentuje společnost, musí proto dbát o svůj zevnějšek a slušně vystupovat. Platí pravidlo: „**K zákazníkům se za všech okolností chovat maximálně zdvořile a ochotně**“.
5. Jeřábníci, vazači břemen mezi sebou i ostatní pracovníci společnosti si musí vzájemně pomáhat a spolupracovat při plnění pracovních úkolů, zájem společnosti povýšit nad zájmy osobní. Není přípustný

v jakékoli formě mobbing ani bossing. V případě náznaků takové praxe je nutné kontaktovat jednatele společnosti.

6. Za používání mobilního telefonu v době vykonávání pracovní činnosti je přímo odpovědný každý jeřábník, vazač břemen. Z hlediska pružného operativního řízení zakázek je však nezbytné, aby jeřábník, vazač břemen vždy aktivně komunikoval s řídícími pracovníky ihned, nebo neprodleně, jakmile je to možné.

1.2. Organizační vztahy

1. Nadřízeným jeřábníka, vazače břemen v oblasti pracovně-právní je dispečer.
2. Svěřený stroj, včetně příslušenství, podléhá pokynům dispečera a to i v případech technické povahy.
3. Pracovní vytížení jeřábníka, vazače břemen, resp. stroje, a vztahy s objednateli služeb (zákazníky) kompetenčně podléhají příslušnému dispečerovi.

1.3. Pověřená osoba

- Pověřená osoba je do své funkce jmenována jednatelem společnosti.
- Pověřená osoba-uživatel je odpovědný za technický stav a provoz zdvihacích zařízení jemu svěřených do užívání, tj. takových, které má ve své evidenci.
- Požadavky na pověřenou osobu - uživatele jsou uvedeny v ČSN ISO 12480-1/1999.

Pověřená osoba je povinná:

- Zajistit efektivní postup při informování o závadách a mimořádných událostech pověřenou osobu včetně provedení potřebných nápravných opatření.
- Ve spolupráci s odborným technikem ZZ zajistit bezpečný provoz jeřábu výběrem vhodného příslušenství pro zdvihání, školením a dozorem, zajistit jejich prohlídky, opravy a zkoušení a jejich řádné ukládání na vhodném místě.
- Určit k obsluze jeřábu a manipulaci s břemeny kompetentní osoby (jeřábník, vazač)
- Zajistit odborné čištění, mazání, údržbu a opravy zdvihacích zařízení ve stanovených termínech, včetně odstranění jemu oznámených závad.
- Zajistit správné osvětlení zdvihacích zařízení, jeřábových drah, přístupů a pracovišť.
- Zajistit označení břemen jejich hmotností, pokud ji nelze snadno určit nebo pokud není spolehlivě známá.
- Vymezit pro prohlídky, inspekce a zkoušky zdvihacích zařízení potřebnou dobu, zajistit zkušební břemena a potřebné pracovníky.
- Zajistit úpravou pracovišť bezpečný provoz zdvihacích zařízení (dopravní cesty, ukládání břemen).
- Zajistit umístění výstražných tabulí, signálních zařízení apod. na místech a v rozsahu stanovených předpisy, revizním nebo provozním technikem ZZ nebo orgánem dozoru.
- Zastavit provoz jeřábu, kdykoliv zjistí, že další provoz by mohl ohrozit bezpečnost

1.4. Odborný technik zdvihacích zařízení

Odborný technik ZZ je do své funkce jmenován rozhodnutím majitele firmy na návrh pověřené osoby-uživatele. V rozhodnutí je učen útvar a seznam ZZ, které bude mít na starost. OT ZZ musí být dokonale seznámen s technickými normami a předpisy pro konstrukci jeřábu a příslušenství pro zdvihání. OT ZZ musí být min. vyučen ve strojním, nebo elektrotechnickém oboru s nejméně tříletou praxí, z toho alespoň 1 rok v provozu nebo údržbě ZZ.

OT ZZ je povinen:

- Provádět inspekce určených jeřábů v mezidobí jejich revizí a zkoušek, min. 1x ročně u každého jeřábu. Provedení inspekce bude zaznamenáno v Deníku zdvihacího zařízení a v samostatném inspekčním zápise.
- Provádět kontrolu čištění, údržby a oprav zdvihacích zařízení a informovat o tom pověřenou osobu-uživatele.
- Kompetentní osobě - jeřábník typu „O“, vazač typu „A“, „B“, která soustavně porušuje ustanovení platných norem, nebo není zdravotně způsobilá, odebrat oprávnění.
- Provádět průběžnou kontrolu dodržování bezpečnostních předpisů pro jeřábníky a vazače, ověřovat si jejich praktické zaučování a informovat o tom pověřenou osobu-uživatele.
- Uvádět do provozu, evidovat, sledovat, zkoušet a vyřazovat z provozu příslušenství pro zdvihání.
- Zavést provozní doklady na sledování stavu jeřábu (Deník zdvihacího zařízení) a kontrolovat 1x za 14 dnů jejich vedení.
- Plánovat a navrhnout pověřené osobě-uživateli pořízení potřebného příslušenství pro zdvihání.
- Vést evidenci jeřábníků a vazačů.
- Vést evidenci jeřábů.
- Vyřadit z provozu, zabezpečit proti dalšímu použití příslušenství pro zdvihání pokud zjistí během kontroly, že je vadné a mohlo by ohrozit bezpečnost provozu.
- Zastavit provoz jeřábu, kdykoliv zjistí, že další provoz by mohl ohrozit bezpečnost.

1.5. Obecné povinnosti jeřábníka, vazače břemen

Bezpečný provoz jeřábů závisí na výběru kompetentních pracovníků, podkladem pro jejich vhodný výběr jsou záznamy o školeních a praxi osob (např. jeřábníků). Osoba zodpovědná za výběr pracovníků musí kontrolovat, zda je práce těchto pracovníků dobře organizovaná v rámci pracovního týmu. Práci nesmí vykonávat osoby, jejichž výkonnost je snížena alkoholem, drogami

Povinnost jeřábníka:

Jeřábník je zodpovědný za správné ovládání jeřábu v souladu s požadavky výrobce a při dodržení systému bezpečné práce. Jeřábník se vždy musí řídit pouze pokyny vazače/signalisty, který musí být zřetelně označen. Jedinou výjimkou je, když dostane v případě nebezpečí znamení „Stůj“ od jiné osoby.

Povinnost vazače břemen:

Vazač je zodpovědný za uvázání a odvázání břemena a za použití vhodných příslušenství pro zdvihání v souladu s navrženým postupem manipulace.

Vazač je zodpovědný za zahájení pohybu jeřábu a břemene. Provádí-li vázání břemene více než jeden vazač, má tuto odpovědnost pouze jeden z nich v závislosti na jejich poloze vůči jeřábu.

Nevidí-li jeřábník na vazače, je nutno použít signalisty, který přenáší pokyny vazače jeřábníkovi. Rovněž je možno použít zařízení pro přenos akustických nebo vizuálních signálů.

Je-li nutné v průběhu provozu jeřábu přenést zodpovědnost za navádění břemene a jeřábu na jinou kompetentní osobu, je vazač povinen zřetelně signalizovat jeřábníkovi, že došlo k přenesení povinnosti a na koho. Jeřábník a nově určená osoba jsou povinno zřetelně signalizovat, že akceptují změnu odpovědnosti,

1.4 Minimální požadavky na jeřábníka, vazače břemen

Jeřábník musí být:

- kompetentní,
- starší 18 let, mladší osoba může pracovat pod přímým dozorem kompetentní osoby pouze pro účely zácviku,
- zdravotně způsobilý s důrazem na zrak, sluch a reakce,
- fyzicky schopen bezpečně ovládat jeřáb,
- schopen odhadnout vzdálenost, výšku a průjezdnost,

- vyškolen pro konkrétní typ jeřábu a musí mít dostatečné znalosti o jeřábu, jeho ovládání a bezpečnostních zařízeních,
- kompetentní ve vázání břemen a znalosti dorozumívacích znamení,
- seznámený s hasícími přístroji na jeřábu a jejich používáním,
- seznámený se všemi způsoby a prostředky nouzového opuštění jeřábu v případě mimořádné události,
- musí mít příslušné oprávnění k obsluze jeřábů.

Vazač břemen musí být:

- kompetentní,
- starší 18 let, mladší osoba může pracovat pouze pod přímým dozorem kompetentní osoby pouze pro účel zácviku,
- zdravotně způsobilý s důrazem na zrak, sluch, reakce a pohyblivost,
- fyzicky schopen manipulovat s příslušenstvím pro zdvihání,
- schopen určit hmotnost a těžiště břemene, vzdálenost, výšku a průjezdnost,
- v příslušném rozsahu zaškolen ve způsobech vázání,
- schopen zvolit příslušenství pro zdvihání vhodné pro přepravované břemeno,
- zaškolen ve znalosti dorozumívacích znamení a jejich používání,
- schopen podávat přesné a zřetelné slovní pokyny v případě použití akustických zařízení (např. vysílačky) a musí být schopen je ovládat,
- schopen zahájit a řídit bezpečně pohyby jeřábu a břemene,
- musí mít příslušné oprávnění k vázání břemen.

1.5 Zajišťování kvalifikace

Kvalifikace kompetentních osob je zajišťována v souladu s ČSN ISO 9926-1, ČSN ISO 12480-1 teoretickým školením základním, praktickým zácvikem, periodickým opakovaným školením.

- Základní teoretické školení a prověření znalostí kompetentních osob provádí revizní technik zdvihacích zařízení.
- Opakované školení a prověření znalostí kompetentních osob provádí RT ZZ a OT ZZ.
- Praktický zácvik jeřábníka a vazače organizuje a dohlíží na něj OT ZZ.
- Praktickou zkoušku jeřábníka provádí a oprávnění vydává RT ZZ a OT ZZ.
- Minimální rozsah základního teoretického školení určuje školitel v osnově s ohledem na předpokládaný výkon činnosti kompetentní osoby a termínu školení.
- O každém školení musí být veden výkaz kurzu - presenční listina, osnova školení, výkaz praktického zácviku.
- Ověřování vědomostí kompetentních osob se provádí u základního a periodického školení písemnou formou. Za vyhovující je považováno správné zodpovězení minimálně 80% otázek testu.
- V případě neúčasti kompetentní osoby na periodickém 2x po sobě jdoucím školení, ztrácí oprávnění platnost a pracovník musí absolvovat základní přípravu.
- Nemá-li pracovník platné potvrzení zdravotní způsobilosti (maximální lhůta platnosti činí u jeřábníka, vazače, OT ZZ 3 roky), ztrácí oprávnění platnost. U jeřábníka a vazače musí být záznam o zdravotní způsobilosti uveden ve vydaném oprávnění.
- Při potřebě rozšíření oprávnění, stanoví rozsah doplňkového školení RT ZZ nebo OT ZZ.
- Platnost kvalifikace jeřábníka a vazače přicházejících z jiných organizací se uznává ověřením znalostí písemnou zkouškou a praktickou zkouškou. Ověření provádí RT ZZ nebo OT ZZ. Minimální dobu praktického seznámení s pracovišti stanoví RT ZZ nebo OT ZZ.
- Oprávněním jeřábníka je jeřábnický průkaz.
- Oprávněním vazače je vazačský průkaz.

2. Pracovní postup jeřábníka, vazače břemen

2.1. Příprava

Smyslem je ověření způsobilosti jeřábníka, vazače břemen, stroje a dokumentů pro bezproblémovou práci. Jeřábník, vazač břemen provádí před každou prací kontrolu stroje a příslušenství, včetně dokumentace ke stroji, kontrolu osobních a profesních dokladů a kontrolu dokumentace k práci. Výdaje vzniklé nedbalostí či zanedbání těchto postupů jsou k tíži jeřábníka, vazače břemen.

2.2. Kontrola stroje

Denní kontrola jeřábníkem obsluhovatelem obsahuje zejména:

- kontrolu zápisu z předešlé směny v deníku ZZ a zápis do deníku ZZ,
- vizuální kontrolu elektrického zařízení,
- vizuální kontrolu lana nebo řetězu a kontrolu uložení lan na bubnu,
- funkční kontrolu vypínacích zařízení a ovládacích prvků bez břemene.

Kontrola prostředku pro vázání, zavěšení a uchopení břemen vazačem břemen:

- Před každým použitím musí být vazačem provedena kontrola vázacích prostředků. Vadný prostředek musí být ihned vyřazen z používání. Vazač ohlásí vadný prostředek pověřené osobě, která tento prostředek vyřadí nebo zajistí proti dalšímu použití a rozhodne s OTZZ o jeho dalším použití. Každý prostředek musí být označen nosností, odnímatelné prostředky musí mít uvedenou i vlastní hmotnost.

Ocelová lana:

- Vizualní kontrola zlomených drátů, deformace lana (zkroucení, stlačení), objímek, zápletů nebo příslušenství; nadměrné opotřebení, poškození teplem, koroze, vyčnívající duše lana a přetržení pramene lana

Ocelové řetězy:

- Zeslabení, deformace, nalomení a natažení článků nebo natažení pramenů.

Textilní lana a popruhy z chemických vláken:

- Kontrola označení, prořezání, prodření, roztržení, poškození švů a ok, deformace tepelnými vlivy (tření, záření) a znehodnocení kapalinami.
- Záznamy o výsledku dozoru jsou prováděny do deníku ZZ.

2.3. Kontrola dokumentů

Pro zajištění bezpečného provozu zdvihacích zařízení musí být k dispozici předepsané provozní doklady a dokumentace uloženo u:

- deník zdvihacího zařízení pracoviště,
- průvodní technická dokumentace výrobce zařízení
- Osvědčení o technickém stavu
- Plán údržby
- Plán předepsaných odborných kontrol (inspekce, revize, zkoušky)
- Prohlášení o shodě
- Zprávy o prohlídkách
- Protokoly o revizích a zkouškách
- Seznam kompetentních osob, doklady o kvalifikaci

Za úplnost dokladů a dokumentace zodpovídá pověřená osoba.

Kontrolu vedení dokladů - Deníku zdvihacího zařízení provádí odborný technik zdvihacích zařízení min. 1x za 2 týdny s provedením zápisu do Deníku zdvihacího zařízení.

2.4. Zakázané manipulace

Pro každé konkrétní pracoviště, případně manipulaci stanoví zakázané manipulace podle požadavků výrobce a analýzy rizik konkrétních činností bezpečnostní technik ve spolupráci s odborným technikem ZZ.

Zakázané manipulace pro jeřábíky:

- porušovat zákazy uvedené na výstražných tabulkách,
- vstupovat na ZZ řízené ze země při zapnutém hlavním spínači,
- najíždět na koncové bezpečnostní vypínače zdvihu, s výjimkou, jejich funkčního přezkoušení,
- vyřazovat z funkce bezpečnostní zařízení, nebo je přestavovat,
- soustavně krátkodobě zapínat nebo vypínat pohyby s výjimkou poruchy,
- pracovat se zdvihacím zařízením je-li v opravě a při vyřazených nebo nesprávně seřazených bezpečnostních zařízení (např. přetěžovací vypínač, koncový vypínač zdvihu a pojezdu mostu),
- ovládat ZZ tak, že se způsobí nadměrné rozhoupání břemene,
- vyrážet různé předměty pohybem kočky nebo zdvihovým ústrojím, pokud jejich konstrukce není k tomu uzpůsobená,
- zvedat nebo obracet břemeno o hmotnosti převyšující nosnost ZZ, nebo používat u ZZ s kočkou se dvěma zdvihy oba zdvihy současně,
- zvedat břemena šikmým tahem a zbytečně vysoko,
- pokračovat v provozu ZZ utvoří-li se na laně smyčka nebo se vysmekne z drážek bubnu či kladky,
- přepravovat břemena nad pracujícími, nebo v jejich nebezpečné blízkosti, nad dopravními prostředky, pojíždět nebo nadjíždět jeřábem tam, kde jezdí dva nad sebou,
- zvedat a přepravovat břemena, která svými rozměry ohrožují okolní zařízení bez náležitých bezpečnostních opatření,
- přepravovat nebezpečná břemena (tlakové nádoby, apod.) a osoby na háku nebo zavěšeném břemenu,
- zvedat břemena zasypaná, upevněná, přimrzlá nebo přilnutá, a odtrháváním pokud ZZ není vybaveno přetěžovací pojistkou,
- vytahovat násilně vázací nebo závěsné prostředky zpod břemene,
- spouštět kladnici tak, že hrozí uvolnění lan a jejich vysmeknutí z drážek bubnů nebo kladek,
- opustit ZZ při zapnutém jeřábovém spínači, zavěšeném břemenu na háku, zdvižném naplněném drapáku nebo zatíženém magnetu apod.,
- provádět jakékoliv opravy nebo úpravy ZZ,
- ovládat nebo obsluhovat ZZ pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek a při zhoršení zdravotního stavu, které může mít za následek snížení bezpečnosti práce a provozu.

Zakázané manipulace pro vazače břemen:

- používat vadné nebo nevyhovující prostředky k vázání, zavěšení nebo uchopení břemen, prostředky, které nejsou označeny dovoleným zatížením, nebo které nebyly OTZZ schváleny,
- vázat a zavěšovat břemena, převyšující nosnost ZZ, s výjimkou zkušebních břemen a není-li hmotnost břemene vyznačena, nebo není-li známa (je nutno ji zjistit),
- přetěžovat prostředky k vázání, zavěšení nebo uchopení břemen,
- vázat břemena zasypaná, upevněná, přimrzlá nebo přilnutá,
- zavěšovat na hák nebo vzájemně do sebe více vázacích nebo závěsných prostředků, než je k přepravě břemene zapotřebí, křížit je při vkládání do háku nebo je zavěšovat na špičku háku,
- zkracovat vázací a závěsné prostředky uzlením či zkrucováním nebo obtočením kolem háku,
- upravovat jakýmkoliv způsobem hák nebo zavěšovat břemeno na dvojitý hák jednostranně,
- vázat břemeno pro šikmý tah nebo dávat pokyny pro vláčení břemen a posouvání vozidel,
- vázat břemena řetězy a lany přes ostré hrany, bez podložení, od podložení je možno upustit, je-li dovolené zatížení řetězu o 50% vyšší, než odpovídá hmotnosti břemene a způsobu jeho uvázání či zavěšení, ale nesmí dojít k ohybu článku,

- vázat nebo zavěšovat dopravní bedny, rošty apod., které jsou navrženy materiálem nad okraj,
- vázat u tkaných popruhů z chemických vláken na smyčku bez zesílení ok a závěsných prvků,
- zavěšovat se nebo stavět se na břemeno nebo ho přidržovat rukou pro udržení jeho rovnováhy,
- přecházet nebo se zdržovat pod zavěšeným břemen, nebo v jeho nebezpečné blízkosti,
- nechávat zavěšené břemeno v době, kdy je jeřáb mimo provoz a v pracovních přestávkách; nelze-li z jakýchkoliv důvodů spustit břemeno, nesmí se vazač vzdálit a musí dbát, aby se nikdo pod břemenem nepohyboval a nezdržoval,
- ukládat břemena na postranice dopravních prostředků nebo je o ně opírat,
- ukládat břemena na prostředky pro vázání, zavěšení a uchopení břemen bez podložek (hrozí poškození prostředků),
- násilně vytahovat vázací prostředky zpod břemene,
- vázat břemena pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek a při zhoršení zdravotního stavu, které může mít za následek snížení bezpečnosti práce a provozu,
- přepravovat břemena nad osobami a dopravními prostředky v jejich nebezpečné blízkosti.

2.5. Zajištění bezpečnosti osob nezúčastněných přímo při používání jeřábů

Při přepravě břemen musí vazač i jeřábník upozornit osoby na jeho přepravu. Jeřábník a vazač břemen jsou spolu odpovědní za bezpečnou přepravu břemen. Břemena nesmí být přepravována nad osobami a dopravními prostředky. Při provádění kontrol, údržby, opravy nebo jiných prací na jeřábu, je nutno jeřáb odstavit z provozu, zřetelně označit praporkem, a pokud je na společné jeřábové dráze další jeřáb, pověřená osoba a jeřábník upozorní jeřábníka druhého jeřábu o stanovišti odstaveného jeřábu. Jeřábník nesmí do stojícího jeřábu, případně vymezené dráhy vjíždět, vynucovat si prostor najížděním. Nesmí dojít k ohrožení pracovníků pohyby jeřábu.

2.6. Koordinace s ostatními spolupracujícími subjekty

Při činnosti jiných subjektů na pracovištích zajišťuje zpracování podmínek pro zajištění bezpečnosti vedoucí pracoviště daného střediska ve spolupráci s odborným technikem ZZ.

- U osob vlastní organizace jde o zaměstnance jiných profesí než jeřábník, vazač. Jsou to zaměstnanci, kteří se přímo na činnostech při používání jeřábů nebo manipulaci s břemeny nepodílejí, ale mohou být při nich ohroženi. Pohybují se nebo se mohou pohybovat v pracovním prostoru zdvihacího zařízení.
- Pro cizí osoby je nutno vytvořit systém zábran, výstrah a dozoru aby k jejich ohrožení nemohlo dojít při žádné činnosti popř. tuto možnost omezit na co nejmenší míru.
- Zajištění bezpečnosti osob zajišťuje při navržení specifických činností jeřábu pověřená osoba-uživatel ve spolupráci s OT ZZ, vedoucím pracoviště, jeřábníkem, vazačem.
- Za zajištění bezpečnosti osob při manipulaci s jeřábem zodpovídá jeřábník společně s vazačem.
- Pokud je to nutné vazač před zahájením práce s jeřábem ústně upozorní pracující v okolí na nebezpečí vyplývající z jeho činnosti. Může se jednat o skládání materiálu z ložné plochy vozidla nebo jeho nakládání na plochu, manipulaci s břemeny na pracovišti
- Zajištění pracoviště musí být provedeno tak, aby nebylo pochybností ze strany i náhodných osob, že jde o nebezpečný prostor (ústní oslovení, bezpečnostní tabulky, ohrazení výstražným páskem apod.).
- Všechny osoby musí zachovávat dostatečný odstup od břemene, s nímž se manipuluje.
- Při zvedání břemene z hromady uskladněného materiálu se musí všechny osoby nacházet v dostatečné vzdálenosti pro případ náhlého uvolnění okolního materiálu nebo předmětu.

2.7. Postup při hlášení a šetření mimořádných událostí

Organizační zajištění činnosti při hlášení a šetření mimořádných událostí v rámci společnosti:

- Zjištěná závada odborným technikem ZZ při průběžné nebo inspekční kontrole bude posouzena a rozhodne o bezpečném provozu jeřábu. Provede o tom zápis do deníku zdvihacího zařízení a zápis z kontroly předá POU, která je povinna zajistit odstranění jemu oznámených závad ve stanovených termínech.
- Zjištěnou závadu při denní prohlídce jeřábník zapíše do deníku ZZ, oznámí závadu (y) PO, která zajistí její odstranění.
- Při vzniku poruchy během provozu, kdy tyto závady ohrožují bezpečný provoz např. nedostatečná nebo žádná účinnost brzd pojezdu a zdvihu, poškození lan zdvihu, nespolehlivost ovládacích prvků a zabezpečovacích zařízení koncové vypínače) jeřábník musí okamžitě zastavit provoz, označit, poruchu zapíše do deníku ZZ a ohlásí PO kompetentní). Jeřábník nebo PO vyžádá opravu.
- Při mimořádné události např. při vyklouznutí břemene z vázacího prostředku, případně přetržení vázacího prostředku, kdy je následkem dynamický ráz do konstrukce ZZ, náraz jeřábu do konstrukce nebo do druhého jeřábu, násilné najetí na narážky apod. musí jeřábník okamžitě zastavit provoz a informovat o této události POU. POU přizve k prohlídce a posouzení OTZZ, který posoudí, zda nedošlo k závadě na zařízení v důsledku této události. Poté stanoví postup pro odstranění případné poruchy. OTZZ navrhne opatření, aby nedošlo k možnému opakování události.
- U závažnějších událostí se zápis uschová společně s šetřením, s nápravním opatřením a podmínkami pro uvedení jeřábu do provozu.
- Vznikne-li v souvislosti s provozem ZZ pracovní úraz, provozní nehoda nebo porucha, je nutné v co nejkratší době zahájit šetření a přijmout opatření k zamezení opakování.
- Výše uvedené události budou bezprostředně nahlášeny bezpečnostnímu technikovi a OTZZ.
- Místo události musí zůstat v původním stavu až do rozhodnutí šetřících orgánů.

2.8. Postup při havarijním úniku ropných látek z jeřábu

- Zajistit svou bezpečnost/bezpečnost ostatních účastníků silničního provozu (použít reflexní výstražnou vestu nebo oděv, ochranné rukavice, brýle, oděv, obuv zakládací klíny, stojací výstražné prostředky)
- Informovat HZS ČR, příp. Policii, dispečera
- V případě, že vozidlo je vybaveno havarijní soupravou, je nutné pokusit se provést, **za předpokladu dodržení veškerých bezpečnostních zásad**, opatření k omezení uniku ropných látek do okolí. To je možné provést pomocí např. těsnícího tmelu – utěsnění praskliny nádrže PHM, sorbčních prostředků, sběrných či zachytných nádob – zachycení unikajících provozních náplní, zabránění vniknutí ropných látek do kanalizace, zeminy či vodního toku např. pomocí hrázek zeminy, písku apod.
- Další postup sanačních prací stanoví zasahující složky IZS.

2.9. Zajištění komunikačního systému

- Pro dorozumívání se používají signály a značky dle NV č. 375/2017 Sb. v platném znění. Dále je používán jednotný platný systém dorozumívacích znamení dle učebnice pro jeřábníky, vazače břemen a ČSN ISO 9926-1.
- Systém dorozumívání je také uveden v jednotlivých návodech pro „Obsluhu a údržbu jeřábu“.
- S jednotným systémem jsou seznámeni noví pracovníci při vstupním školení, ostatní pracovníci v rámci profesního školení.
- Podmínky pro použití jiného systému dorozumívání stanoví pověřená osoba.
- Signály musí být zřetelně odlišitelné, aby nedošlo k nedorozumění.
- Signály dávané pomocí rukou je možné použít pouze v případech, kdy podmínky prostředí umožňují zřetelnou komunikaci mezi osobami, jeřábníkem, vazačem signalistou.
- Signály rukou musí být co nejpodobnější intuitivním pohybům.
- Signály jednou rukou je možné dávat libovolnou rukou.
- V případě, že jeřábník, nerozumí signálu, nesmí zahájit žádný pohyb zařízení.
- Jeřábník, vazač a signalista se musí před zahájením manipulací dohodnout na systému komunikace pro tento případ.

3. Bezpečnost práce

Bezpečnost práce vychází z obecných zásad bezpečnosti práce pro zaměstnance v pracovním právním vztahu, dále pak ze specifických předpisů týkajících se pracovní činnosti jeřábníka, vazače břemen a interních předpisů společnosti.

Školení bezpečnosti práce je předmětem pravidelných školení řidičů. Jeřábník, vazač břemen je odpovědný za dodržování předpisů bezpečnosti práce jakožto i používání ochranných pracovních pomůcek ke zmírnění míry rizika.

4. Neshody

Neshoda - nesplnění požadavku - událost, která naruší požadavek zákazníka (je specifikovaný v objednávce) nebo která zpomaluje, překáží, znepříjemňuje práci jeřábníka, vazače břemen a ve svém důsledku má nepříznivý vliv na ekonomiku provozu.

Neshodu, zdánlivě i nedůležitého charakteru, musí jeřábník, vazač břemen neprodleně hlásit!

Důvodem evidence neshod je odstranění jejich možných příčin a vytvoření podmínek pro realizaci „bezproblémové“ činnosti – neustálé zlepšování.

5. Závěrečné ustanovení

- Vedoucí pracoviště provede prokazatelné seznámení s tímto Systémem bezpečné práce u všech zaměstnanců a pracovníků, kterých se týká, včetně nově nastupujících.
- Kontrolou dodržování tohoto Systému bezpečné práce pověřuji OTZZ v součinnosti s odborně způsobilou osobou v BOZP.
- Tento Systém bezpečné práce nenahrazuje žádný jiný předpis.
- Tento předpis je hlavním dokumentem pro provoz ZZ ve společnosti a pro jednotlivá pracoviště musí být zpracovány „dílní Systémy bezpečné práce“ (viz příloha č. 7).